

Lezingen: Deuteronomium 4, 1-2.6-8; Jacobus 1, 17-18.21b-22.27; Marcus7, 1-8.14-15.21-23.

We zijn gewend aan het volgen van voorschriften. In ons land houden we als we deelnemen aan het verkeer rechts. Komen we op ons werk dan zijn er allerlei wetten waaraan we moeten voldoen om een veilige werkplek te waarborgen. Als we een huis of een schuur willen bouwen zijn we aan allerlei voorwaarden gebonden. In de coronatijd werden we verplicht om mee te werken aan het bestrijden van het virus. Veel voorschriften en wetten bij ons hebben de bedoeling een zo goed en vreedzaam mogelijke samenleving te waarborgen. Maar over de inrichting van de samenleving is niet iedereen het eens. De Taliban en IS in Afghanistan denken anders over doel en inrichting van de samenleving dan wij in ons zogenoemd democratische Westen.

Ga je in onze Joods-Christelijke traditie te rade bij de Bijbelse verhalen dan wordt ons in de verhalen van vandaag richting gewezen. Het gaat over twee verhoudingen: onze juiste verhouding tot God en medemens. De zogenoemde 10-Geboden in de Wet van Mozes hebben daarmee te maken. T.a.v. God gaat het dan over de erkenning van God als de enige God, die met ons is, als Schepper bron van ons bestaan; voor Wie we tijd vrij moeten maken en wiens Naam we met eerbied moeten noemen. T.a.v. de medemens gaat het erom hem/haar niet te schaden of te benadelen, maar goed en behulpzaam met hem/haar om te gaan, met name de medemens in nood in de wereld die mensen zelf veroorzaken. Alle mensen zijn geschapen naar Gods beeld en gelijkenis. Een volk dat Gods heilzame bepalingen en voorschriften volgt is (volgens de 1e Lezing) 'wijs en verstandig' (vers 6) en 'zal leven' (vers 1). In wezen zijn de voorschriften en bepalingen eenvoudig. Ze sporen ons aan onze liefde tot God en medemens. En dat is –gezien wat er allemaal in onze wereld gebeurt hoogst noodzakelijk.

Maar ook onze geloofsgemeenschap bestaat uit mensen met hun hebbelijkheden en onhebbelijkheden. Er kunnen er tussen zitten die onder het mom van vroomheid hun eigen opvattingen aan hun medemens opleggen. Zoiets komen we vandaag tegen in het Evangelieverhaal van Marcus. Farizeeën en enkele Schriftgeleerden uit Jeruzalem verwijten de leerlingen van Jezus te 'eten zonder vooraf hun handen gewassen te hebben'. Ze hadden meer van die voorschriften gemaakt m.b.v. de inperking van de bewegingsruimte op de sabbat. Daarmee zetten ze hun medemens onder druk. Jezus is furieus. Wat Farizeeën en Schriftgeleerden leren zijn voorschriften, die niets met de kern van de wet te maken hebben, niets met geloof en zich toevertrouwen aan God, maar met uiterlijkheden; niet met het mens God nabij brengen, maar zelf baas over hen spelen. Het is een gevaar, dat iedere godsdienst kan bedreigen, ook de onze. Het gaat erom dat we ons als kerk voortdurend afvragen welke de grondwaarden van de Jezus-beweging in het Evangelie zijn. Jezus leert ons tot God te bidden als onze Vader; Hij leert ons ook onszelf te gedragen als de naaste van onze medemens, vooral van de medemens in nood. Dat het niet gemakkelijk is daar wijst Jezus op als hij zegt wat de mens van binnenuit verontreinigt: boze gedachten, ontucht, diefstal, moord, echtbreuk, hebzucht, kwaadaardigheid, bedrog, losbandigheid, afgunst, gods-lastering, trots en lichtzinnigheid. Ze tasten het leven aan. Ze tasten het samen-leven aan. Kiezen we voor de grondwaarden van het Evangelie: de liefde voor God en medemens en proberen we dat zo goed mogelijk in praktijk te brengen. En we zullen leven. Amen AR